

ROČNÍK XLVII

5

ZÁŘÍ - ŘÍJEN 2010

CENA 12 Kč

ZPRAVODAJ ŠRÁMKOVY SOBOTKY

22. SOBOTECKÝ JARMARK BYL SLUNEČNÝ

V sobotu 21. srpna se uskutečnil již 22. ročník Soboteckého jarmarku a festivalu řemesel. Celou akci vymyslel MUDr. Ivan Kafka a první jarmark se konal v létě roku 1988. V roce 2008, po dvaceti úspěšných ročnících, se dr. Kafka další organizace vzdal a pořádání jarmarku se ujalo občanské sdružení Jarmark, které založili Soboťáci Dana Vejnárková, Jiří Suchánek a Jan

Janatka. Pro OS Jarmark to byl tedy letos druhý ročník v roli pořadatele a nutno říct, že šlo o ročník úspěšný. Za tím, že se akce povedla, stálo několik faktorů. Tím nejdůležitějším bylo samozřejmě počasí, protože sobota 21. 8. byla jednoznačně nejteplejší sobotou v celém srpnu a jedním z mála dnů, kdy v tomto měsíci nepršelo. Teplé počasí tak do Sobotky přilákalo tisíce návštěvníků.

Sobotecký jarmark navštívilo téměř 7 000 platících návštěvníků.

foto: Jan Čelikovský

KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ AKCE V SOBOTCE :

- 15.10. 19:30 Městské divadlo - LÉTAJÍCÍ SNOUBENKY - divadelní komedie DS Klicpera z Chlumce
20. - 21.11. 11:00 - 15:00 Humprecht - VÝSTAVA PRO RADOST - vystřihovánky Markéty Vránové
4.12. 10:00 sokolovna - VÁNOČNÍ PRODEJNÍ VÝSTAVA
4.12. 17:00 sokolovna - MIKULÁŠSKÁ NADÍLKA
12.12. 16:00 Městské divadlo - DIVADELNÍ SOUBOR POPELKA A DIVADLO LEPORELO - pro děti
19.12. 10:00 náměstí - ŽIVÝ BETLÉM - tradiční akce baráčníků a ZŠ
19.12. 15:00 Městské divadlo - VÁNOČNÍ KONCERT DECHOVÉ HUDBY JAR. KUŽELA

ků. Dalším strůjcem úspěchu byla zdařilá spolupráce mezi OS Jarmark, Městem Sobotka a Sbory dobrovolných hasičů ze Sobotky a z Oseka. Právě hasičům patří velký dík, protože bez nich by akce nebyla po technické stránce zvládnutelná. Poděkování patří i členům Sportovního klubu Sobotka, kteří se právě spolu s hasiči a pracovníky města podíleli na nedělním úklidu náměstí.

Koncepce Soboteckého jarmarku a festivalu řemesel je léty prověřená – **náměstí** jako tržiště a hospoda v jednom, doplněné pódium s celodenním hudebním programem – **městský park** a okolí jako místo pro řemeslné stánky, občerstvení a s pódium pro hudební pořady a divadla. Na obou pódích vystoupilo celkem 12 hudebních skupin. Novinkou bylo zařazení koncertu skupiny Lucie revival na páteční večer, kdy je náměstí tradičně plné bavících se lidí, kteří jarmark svým způsobem zahajují. V sobotu mělo velký ohlas zejména vystoupení legendy české hudby zpěvačky Marty Kubišové a dále pak večerní koncerty skupin ABBA revival a Seven. V parku měl úspěch Kejklíř Vítek.

Sortiment občerstvení se opět podařilo rozšířit, vedle tradičních opékaných mas, klobás a langošů si návštěvníci mohli pochutnat na nejrůznějších staročeských plackách, pečených bramborových specialitách, trdelnících, medových pochoutkách, koláčích, vietnamských i mongolských specialitách, grilovaných sýrech a mnohém dalším.

Ještě než přejdeme k číslům a údajům o návštěvnosti a vyúčtování akce, rádi bychom upozornili na nové webové stránky jarmarku. V současnosti se připravuje jejich obsah, ale koncem roku na www.sobotecky-jarmark.cz najdete to podstatné, co se jarmarku týká, včetně fotografií.

Nyní tedy ta zmíněná čísla a údaje:

22. Sobotecký jarmark a festival řemesel dne 21. srpna 2010 navštívilo 6803 platících návštěvníků (celodenní vstupné 80 Kč, děti do 120 cm měly vstup zdarma), 300 vstupenek bylo rozdáno spoluorganizátorům, hostům, apod. Návštěvníci měli možnost nakoupit zboží u více jak 150 stánků. Celkové příjmy akce byly 659.390 Kč. Celkové výdaje 532.209 Kč. Z čistého zisku ve výši 127.181 Kč bude odevzdáno 20% Klubu přátel města Sobotka (KPMS), a to na základě sepsané darovací smlouvy z roku 2009. Zbytek peněz bude uložen na účet OS Jarmark jako rezervní fond pro rok 2011. Část z těchto peněz poslouží k výstavbě krytého dřevěného pódia na zahradě Šrámkova domu, které bude využíváno na nejrůznější akce během letní sezony, včetně Šrámkovy Sobotky. Podrobnější výpis vyúčtování je v následující tabulce.

Sobotecký jarmark 2010 - PŘÍJMY:

Příjem ze vstupného	544.240,-
Příjem z pronájmu plochy	115.150,-
CELKEM	659.390,-

Sobotecký jarmark 2010 - VÝDAJE:

Program vč. poplatků OSA	244.867,-
Technika, pódia, zvuk, světla, TOI-TOI, mobilní zábrany	111.318,-
Příprava a propagace (výlep plakátů, ID pásky, vstupenky, reklama)	48.436,-
Dohody o provedení práce vč. odvodů FÚ	59.484,-
Odměny OS Jarmark	24.000,-
Sbor dobrovolných hasičů Sobotka	33.900,-
Občerstvení, pořadatelé a účinkující	10.204,-
CELKEM	532.209,-

ZISK 127.181,- (z toho 20% KPMS, 80% rezervní fond OS Jarmark na rok 2011)

Za OS Jarmark
Jan Janatka, Dana Vejnárková, Jiří Suchánek

RADNICE INFORMUJE zprávy z MěÚ

30. VEŘEJNÉ ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA

V pořadí již **třicáté** a v tomto volebním období **POSLEDNÍ VEŘEJNÉ ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA MĚSTA SOBOTKA** se uskutečnilo ve čtvrtek **23. září 2010** ve velkém sále spořitelny. Schůze se zúčastnilo 13 zastupitelů /dva byli řádně omluveni/ a 4 občané jako zástupci veřejnosti.

*Po schválení programu, návrhové komise a určení zapisovatelky zastupitelé vzali na vědomí informace z jednání **finančního a kontrolního výboru**. **Finanční výbor** na svém zasedání dne 20. 9. 2010 projednal rozpočtové opatření č. 4/2010 a doporučil zastupitelstvu, aby je schválilo. Sportovní klub Sobotka předložil výsledky svého hospodaření k 31. 7. 2010. Byla zaznamenána ztráta ve výši 207 807 Kč způsobená náklady spojenými s rekonstrukcemi na stadionu. Na základě předložené zprávy finanční výbor doporučil zaslat Sportovnímu klubu pravidelný příspěvek na činnost. **Kontrolní výbor** na svém jednání dne 22. září 2010 provedl kontrolu zápisů z jednání rady a zastupitelstva za rok 2010. Rada se sešla celkem 12x, všechny zápisy z jejího jednání jsou v pořádku. Zastupitelstvo jednalo celkem 4x. V zápisech z jeho jednání rovněž nebyly shledány nedostatky.*

Zastupitelé schválili **rozpočtové opatření č. 4/2010**, kterým se v důsledku došlých dotací a přesunů ve výdajích aktuálně upravuje rozpočet města v příjmové i výdajové části na **40 585 220 Kč**.

V části programu „Smlouvy a majetkové záležitosti města“ zastupitelé kromě jiného schválili dočasný převod veřejného osvětlení v ulici Boleslavská do majetku Mikroregionu Český ráj, a to do konce roku 2010. Díky tomu může být čerpána dotace na rekonstrukci 10 lamp veřejného osvětlení z rozpočtu mikroregionu. Poté se veřejné osvětlení vrátí zpět do majetku města. Obdobně bylo před časem řešeno vytápění městského divadla.

V informacích starosty a místostarosty vzbudil živou diskusi zastupitelů dopis krajského ředitelství Policie ČR, kterým je městu sdělováno, že s ohledem na krácení rozpočtu státních orgánů a institucí nemůže nadále policie zajistit ze svých zdrojů krytí provozních nákladů služebny v Sobotce. Jedná se celkem o částku ve výši přibližně 200 000 Kč. Pokud tyto náklady nadále neponese naše město, a to snad dočasně, služebna v Sobotce nebude existovat. Starosta města Stanislav Tlášek na základě tohoto dopisu svolal starosty okolních obcí. Předběžně bylo dohodnuto, že by mohly být sdruženy prostředky k pokrytí provozních nákladů služebny v Sobotce. **Konečné rozhodnutí však mohou učinit až nově zvolená zastupitelstva v Sobotce a okolních obcích. Proto jak dopis, tak i výsledek společného jednání starostů vzali zastupitelé pouze na vědomí.**

Tajemník MěÚ ing. Šourek informoval zastupitele, že dle volebního zákona MěÚ zaregistroval kandidátky **šesti subjektů, které se účastní voleb do zastupitelstva města Sobotka.** Svoje kandidátní listiny předložily: Živá Sobotka - sdružení nezávislých kandidátů (14 kandidátů), KDU-ČSL (15 kandidátů), ODS (15 kandidátů), TOP 09 (14 kandidátů), ČSSD (15 kandidátů) a KSČM (4 kandidáti). **Volby se uskuteční ve dnech 15. a 16. října 2010.**

-MJ-

NEUDĚLALO SE MÁLO, MOHLO SE UDĚLAT VÍC...

Stejně jako domácnosti si i město může dovolit jenom to, na co má.

Rozhovor se Stanislavem TLÁŠKEM, starostou města a Jaroslavem ŠOLCEM, místostarostou města.

Jaroslav Šolc a Stanislav Tlášek

Třicáté, závěrečné zasedání zastupitelstva bylo kromě „běžného“ programu příležitostí k ohlédnutí se za celým volebním obdobím. Každý zastupitel by si měl sám sobě odpovědět na otázku, co udělal, jakým přínosem v zastupitelstvu byl a jestli tam s odpuštěním „k něčemu byl“. Je to věc osobní cti a odpovědnosti, ale k tomuto „sebehodnocení“ nelze nikoho nutit. Je na voličích, aby novou volbou rozhodli, kdo má pokračovat a kdo by měl skončit. Vy dva – jako starosta a místostarosta – jste lidem nejvíce na očích. Na rozdíl od řadových zastupitelů máte přece jen jiné možnosti, a také povinnosti. Proto je správné, abyste stručné hodnocení právě končícího volebního období, a také vlastní práce, udělali veřejně a takříkajíc „složili účty“.

Začneme otázkou „na tělo“: měli by vám dvěma občané ve volbách znovu dát svoje hlasy a proč?

Stanislav Tlášek: Před čtyřmi roky, na ustavujícím veřejném zasedání zastupitelstva jsem kromě jiného řekl, že nemohu nabídnout nic víc než poctivost a pracovitost. Přesně tak jsem se snažil celé volební období dělat. Ale ať to posoudí voliči. Jedno volební období je málo na to, aby se člověk výrazněji „zapsal“ do proměn města. Bohužel, to stěžejní, co se udělalo, není vidět. Je to budování základní infrastruktury (kanalizace a plynofikace), které je životně důležité pro další rozvoj Sobotky: pro dobré bydlení i pro podnikání. Stálo to a stojí miliony. Kdyby stejný balík peněz byl třeba na silnice, chodníky, opravy domů, byli bychom dál. Ukončením kanalizace a plynofikace se taková šance otevírá. U toho bych ještě chtěl být, ale chci otevřeně říct, že na „starostování“ nijak nelpím. I jako řadový zastupitel budu mít zájem na tom, aby se v Sobotce lidem žilo dobře.

Jaroslav Šolc: V posledních volbách jsem stejně jako starosta dostal hodně preferenčních hlasů. Těm lidem, kteří mě tehdy „kroužkovali“ se, myslím, můžu podívat zpřímá do očí. Jasně, že bych chtěl jako všichni, aby se Sobotka proměňovala k lepšímu mnohem výrazněji a rychleji. Ale vše je opravdu o penězích. Někde se mi podařilo sehnat: třeba na dostavbu bytů a zázemí domu společenských funkcí. Po letitých zkušenostech si myslím, že dál už je neudržitelný stav, aby představitelé malých obcí a měst doslova „žebrali“ o každou korunu. Je to otázka spravedlivějšího rozdělování peněz ze státního rozpočtu. Je nedůstojné čekat na nějaké „porcování medvěda“, jestli se spřízněnému poslanci ve Sněmovně nebo úředníkovi na kraji podaří „něco urvat“ ve prospěch malé obce. Dělal jsem to a dělám, chodím, přesvědčuju, prosím a žádám. Děláme to oba. To, jestli budu dál v zastupitelstvu, je na voličích.

Na další, stručnou otázku, prosím stručnou odpověď. Byli jste tandem?

Stanislav Tlášek: Ano. Myslím, že jsme se dobře doplňovali.

Jaroslav Šolc: Určitě. Rozuměli jsme si.

Vraťme se ještě k penězům. Jsou, jak jste oba zmínili, rozhodující pro realizaci jakéhokoli záměru, protože je stále málo věcí, které jde udělat bez koro-

ny. V podvědomí lidí je uložena představa, že v Evropské unii leží miliardy na rozvoj venkova a že jde „jen“ o to umět je čerpat. Pro malé obce a města – jako je Sobotka – je to možná v nejbližší budoucnosti jediná možnost, kde lze ještě nějaké peníze získat.

Stanislav Tlášek: Je pravda, že ty peníze v Evropské unii jsou. Ale skutečně je využít není až tak jednoduché. Nejde až tak o zpracování nějakého projektu, i když ten je základní. To s pomocí odborníků umíme a víme, co chceme a co je potřeba udělat. Samotné financování probíhá tak, že kromě projektu musí být podána žádost, jejíž kladné vyřízení ale není předem zajištěno. Takže žadatel **musí mít odvahu riskovat** v tom, že nejprve projekt sám zafinancuje a teprve potom dostane peníze zpět, ale jen část, i když podstatnou. Evropské dotace nepokryjí sto procent nákladů.

A vy tu odvahu riskovat nemáte?

Jaroslav Šolc: To není až tak o odvaze, jako o odpovědnosti. Stejně jako domácnost, tak i obec může žít nějaký čas na dluh. Dluhy se ale musejí splácet. Musí být z čeho. Sobotka na to, aby se výrazně zadlužila, prostě v současné době nemá.

Stanislav Tlášek: Už jsme zmínili, že desítky milionů korun v posledních letech ve městě „tečou“ pod zem (kanalizace, plyn). Snad až bude tato obří akce dokončena, bude možné o dotacích z EU i za podmínek, které mají, přemýšlet. Samozřejmě, pokud budou tyto dotace i po roce 2013 pokračovat. Trošičku se uleví i městskému rozpočtu a nějaké prostředky bude možné investovat „ze svého“, alespoň na „drobné“ akce.

Dobře. Znamená to tedy, že i v novém volebním období nedojde podle vašeho mínění k výraznější změně ve finančních zdrojích pro malé obce a města?

Stanislav Tlášek: Jsem sice svým založením optimista, ale myslím si, že s ohledem na krizi to bude ještě složitější. Ve státním rozpočtu se mohutně škrtá, ekonomika příliš dech nenabírá, situace je celkově velice složitá a napjatá. Sobotka není nějakým chráněným ostrůvkem. Pokud jde o finance, je s ohledem na svůj malý rozpočet dokonce závislá na tom, co od koho dostane. Vlastně přesněji: **CO SE NÁM Podaří ZÍSKAT.**

Jaroslav Šolc: To se v tomto volebním období sem tam dařilo, i když omezeně. Ale jen proto mohla být dostavěna „dépéeska“, upraveny fasády dvou obecních domů na náměstí, zrekonstruováno městské divadlo (bývalá solnice) včetně topení, zajištěna rekonstrukce ulice Na Benešově... Celkově se nám v letech 2006 - 10 podařilo z nejrůznějších dotačních titulů získat téměř 90 mil. Kč.

Stanislav Tlášek: A hlavně mohla začít třetí etapa kanalizace (47 milionů), je předpoklad, že bude pokračováno i v plynifikaci /nyní alespoň ve smluvním zajištění další etapy/...

Poměrně značný zájem občanů vyvolal záměr postavit dva bytové domy na tzv. „Krásném place“. Na

veřejném zasedání, kde se to projednávalo, bylo tehdy lidí jako nikdy předtím (ani potom). Domy nestojí, byty nejsou. Znamená to, že šlo jen „o plácnutí do vody“?

Stanislav Tlášek: Osobně moc lituji, že ty dva bytové domy nestojí a že lidé nebydlí v nových bytech. Záměr byl určitě správný. O nové bydlení opravdu byl a snad ještě stále je zájem. Velké ponaučení pro mne i pro zastupitelstvo je v tom, že s prvním konkrétnějším návrhem přišla ne dobře připravená firma. Její zástupci nebyli schopni uspokojivě odpovídat na řadu otázek, zejména kolem financování, poskytování úvěrů atd. Měl jsem snahu, aby tyto chybějící informace byly doplněny. Nestalo se to hned a hlavně ne v očekávané konkrétnosti a kvalitě včetně záruk. Iniciativu pak projevily dvě místní stavební firmy. Chtěly spojit síly, bytové domy postavit a následně byty prodat zájemcům. Přišla krize, s ní spojená obava investorů a vlastně i nejistota, zda by se byty ve finále prodaly. Nicméně k záměru je možné se v budoucnu vrátit.

Jaroslav Šolc: Není bez zajímavosti, že žadateli bytů jsou v nemalé míře „neplatiči“, což jen potvrzuje zmíněnou obavu. Ani o stavební parcely není v současné době takový zájem jako před časem, i když jich Sobotka nemá tolik. Krize se nejspíš projevuje i tady. Ale ještě k těm bytovým domům. Je potřeba otevřeně říct, že i „zásluhou“ některých zastupitelů se realizace oddálila. Zdála se jim malá částka za pozemky, které by investor zaplatil. Pro nás bylo v tomto případě mnohem důležitější postavit byty.

Od výčtu toho, co se s velkým vypětím a vynaložením sil podařilo udělat, přejdeme k tomu, co se naopak nepovedlo, i když to bylo v záměrech pro toto volební období. Čeho z toho osobně nejvíc litujete?

Stanislav Tlášek: Jsou to už zmíněné bytové domy, to mne osobně velice mrzí. Pak chci ještě uvést nerealizovaný malý kruhový objezd před základní školou, který by podle mě zvýšil bezpečnost pro chodce, zejména pro školní děti. Pak je to bezpečný výjezd a vjezd do Sobotky na silnici první třídy I/16 (hlavní tah na Jičín a Mladou Boleslav).

Jaroslav Šolc: I když to pro toto volební období nebylo nijak konkrétně uváděno, a když ano, tak jen jako obecný záměr, přesto mě osobně nejvíc trápí stav silnic a chodníků nejen v samotné Sobotce, ale také v jejím blízkém okolí. A patří sem i schopnost zvládat v celém objemu drobnou údržbu počínaje sekáním trávy, úklidem komunikací atd. Měl jsem si dělat čárky, kolikrát jsem při nejrůznějších jednáních na kraji žádal o opravy silnic nižší kategorie, přesto důležitých v regionu. Nejsou prostě peníze. Úspěchem proto je, že byl položen nový povrch silnice ke Staňkově Lhotě. Stejnou rekonstrukci nutně potřebují další naše komunikace v Sobotce i v připojených obcích.

Přes všechny problémy a nedostatky nemůže nikdo říct, že by se vůbec nic neudělalo, i když by samozřejmě bylo potřeba udělat mnohem víc. Občané už například vědí o připravovaném projektu úpravy náměstí a jeho bezprostředního okolí. Nutnost oprava

vovat komunikace byla rovněž zmíněna. Jako pravidelný účastník veřejných zasedání zastupitelstva dobře vím, že to není o nedostatku vůle, zájmu o rozvoj města a znalosti jeho potřeb – teď myslím z vaší strany.

Stanislav Tlášek: Je potřeba otevřeně říct, že někdy se projevovala snaha prosadit spíš osobní zájem – mám na mysli zastupitelstvo, některé jeho členy... Určitou logiku má a já proti tomu nic nemám, že někdo může jít do zastupitelstva s představou, že teď prosadí to, co sám považuje za důležité. V životě města je to ale přece jen složitější. Zastupitele by měla spojuvat snaha táhnout za jeden provaz, a to bez ohledu na to, na čí kandidátce byli.

Jaroslav Šolc: Přesně tak to je. Tady si nemůžeme „hrát“ na parlament a svádět mezi sebou nějaké otevřené nebo skryté „boje“. Nic to neřeší. Naopak.

Zpravodaj sám o sobě nemůže ani prostřednictvím tohoto rozhovoru vyčerpávajícím způsobem odpovědět na všechno. Koneckonců občané měli možnost kdykoliv přijít na jednání zastupitelstva, ptát se, zajímat se. V tomto volebním období bylo i několik veřejných besed s občany za vaší účasti i pozvaných hostů z kraje. Lze si jen přát, aby přes všechny problémy, které v současnosti lidé mají, nepropadali pasivitě a neomezovali svou občanskou aktivitu jen na volby. Pokud znovu dostanete důvěru, co uděláte pro oživení zájmu o věci veřejné, o práci zastupitelstva?

Stanislav Tlášek: Chtěl bych zvýšit informovanost občanů o tom, čím se zabývá nejen zastupitelstvo, ale i rada města, například na internetových stránkách, ale i ve Zpravodaji. Samotné jednání zastupitelstev by mělo být pro lidi zajímavé, třeba jediným bodem v programu. Takovým, který zajímá všechny nebo většinu. Chtěl bych poděkovat všem zastupitelům, kteří dokázali informovat občany o tom, čím se zastupitelstvo zabývalo a proč. Vážím si účasti občanů na veřejných zasedáních a chci zejména poděkovat těm, kteří chodili pravidelně, zajímali se o dění, ptali se a vyjadřovali svůj názor. To je pro práci zastupitelstva i starosty důležité.

Jaroslav Šolc: Často mluvím s lidmi, nejen v Sobotce, také v připojených obcích. Hodně lidí znám osobně. Ví, co si myslí, znám jejich názory. Rád bych splnil všechna jejich přání, ale to jde jenom v pohádkách. Osobní kontakt s lidmi je důležitý a nenahraditelný. Také otevřenost a přímost. Tak jsem se snažil jednat a v tom se nezměním. V této souvislosti bych chtěl požádat i o určitou vstřícnost do budoucna, pokud znovu důvěru dostanu. Jde o zdánlivé maličkosti. Rádi vyhovíme, pokud jde o odvoz odpadu, posekané trávy, větvi apod. Vše je ale potřeba vyřídit, „neudělat jednu hromadu“. Ušlechtlí to činnost pracovní četě při nakládce, ale také při konečné likvidaci. Na první pohled se možná jedná o maličkost. Ale vstřícnost a pochopení musí být z obou stran. To platí obecně.

Pánové, děkuji vám za rozhovor.

Miroslav Jalovecký

PAMĚTNÍ DESKA CHEMIKA BOHUSLAVA RAÝMANA

V Sobotce byla dne 18. září 2010 odhalena nová pamětní deska. U příležitosti stého výročí úmrtí ji připomínáme sourodáka Bohuslava Raýmana (1852–1910), chemika, univerzitního profesora, generálního tajemníka České akademie pro vědy, slovesnost a umění. V Sobotce nám ho připomíná medailon na rodáckém pomníku na hřbitově.

Slavností, která započala před sídlem kulturního střediska, provázela Marie Sekerová, předsedkyně kulturní komise. Po přivítání přítomných přečetla zdravici rektora Univerzity Karlovy Václava Hampla. S projevy vystoupili Martin Franc, pracovník oddělení dějin Akademie věd Masarykova ústavu a Archivu AV ČR, a sobotecký historiograf Karol Bílek. Zatímco první vyložil Raýmanův význam pro dobovou českou vědu včetně jejího zapojení do mezinárodních sítí, druhý přiblížil Raýmanovy vazby k rodnému městu. Na flétnu zahrála Klárka Drapáková, žákyně 3. třídy Základní umělecké školy v Sobotce. Slavnost uzavřel srdečnými slovy starosta města Stanislav Tlášek. Poté přítomní přešli do opačného rohu náměstí, kde Stanislav Tlášek a Marie Sekerová novou pamětní desku z kamenické dílny Luboše Pažouta odhalili.

O slavnosti referoval jak regionální tisk, tak časopis Univerzity Karlovy i-Forum a internetové stránky Masarykova ústavu a Archivu AV ČR. Akademie věd Raýmana připomněla ve svém Akademickém bulletinu článkem Karola Bílka Bohuslav Raýman – muž z krve a ohně setkaný (září 2010, s. 33). Vznikla zdařilá televizní reportáž. Zástupci Sobotky se zúčastní semináře Bohuslav Raýman, badatel, učitel a organizátor vědy, který se uskuteční dne 13. října v budově pražského Karolina. Čtenáře Zpravodaje o něm budeme informovat v dalším čísle.

Jan Bílek

ZDRAVICE REKTORA UNIVERZITY KARLOVY

Vážené dámy a pánové, milí obyvatelé Sobotky, drazí přátelé,

je mi velmi líto, že nemohu být osobně přítomen v tuto vzácnou chvíli, kdy město Sobotka skládá počtu významnému rodákovi profesoru Bohuslavu Raýmanovi a odhaluje jeho pamětní desku. Přesto bych alespoň touto cestou poslal pár slov vám všem, kteří jste se o tento významný počín zasloužili.

Profesor Bohuslav Raýman byl bezesporu jednou z nejvýznamnějších osobností české vědecké scény 19. století. Jako chemik, badatel, učitel a zakladatel moderní české vědy výrazně přispěl k její institucionalizaci a navázal dodnes trvající, neocenitelnou spolupráci s mnoha světovými vědeckými institucemi. Jeho otevřená mysl se nezalekla mezinárodního srovnání a nastolila rovnocenný vztah vědecké výměny například s vědeckými laboratořemi v Německu či v Paříži. Také

přínos profesora Raymana pro výchovu českých chemiků je neocenitelný. Na naší Univerzitě Karlově působil desítky let a vychoval mnoho svých nástupců. Osobně obdivuji jeho obrovské nasazení a entuziasmus nejen pro vědecké, ale i pro akademické působení.

Profesor Rayman psal učebnice a publikoval desítky průlomových prací, které naše studenty dodnes inspirují. Obdivuhodná je i jeho angažovanost v utváření a povznesení úrovně české vědy.

Přál bych si, aby současnost měla dostatek takových osobností, jako byl profesor Rayman, aby budoucnost mohla z jejich nasazení, píle a hluboké odbornosti těžit stejně tak, jako si my dnes ceníme jeho odkazu. Děkuji vám, přátelé, že si připomínáte osobnost profesora Raymana a že nedovolíte, aby jeho odkaz v dnešní hektické době pozbyl své výjimečnosti.

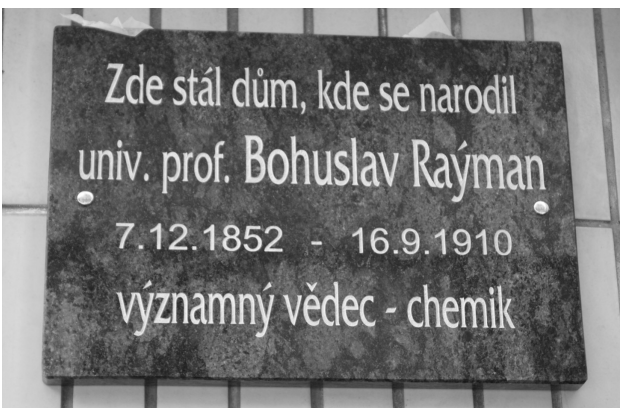
S úctou

Prof. RNDr. Václav Hampl,
rektor Univerzity Karlovy v Praze

Předsedkyně kulturní komise Marie Sekerová a starosta Stanislav Tlášek odhalují pamětní desku.

foto: Jan Bílek

BOHUSLAV RÁYMAN A SOBOTKA

*Bohuslav Rayman
7.12. 1852 – 16. 9. 1910*

Významný český chemik a organizátor vědeckého života prof. dr. Bohuslav Rayman se narodil v malém městě Sobotce na jižním okraji Českého ráje. Gymnázium vystudoval v Mladé Boleslavi. To je asi tak vše, co se vědělo o dětství a útlém mládí Raymanově. Ani sobotečtí patrioti nedovedli přesně označit dům, v němž se narodil. Dokonce nedokázali určit, zda v Sobotce chodil do školy. Nebylo

rovněž známo, kdy se rodina odstěhovala ze Sobotky.

Takže, kde začít? Co říci o rodině a mládí Raymanově, o jeho vztahu k rodišti?

V roce 1850 se Sobotka stala okresním městem. Nové úřady však neměly kde úřadovat. A tak se situace rychle řešit. Město koupilo koncem roku 1849 dva dřevěné patrové domy na západní straně náměstí – čp. 133 a 134 od Jana Dvorského a Josefa Stehlíčka. Zbourovalo je a postavilo na jejich místě mohutnou budovu okresního soudu, která byla svému účelu odevzdána 6. července 1852. Do té doby působily od 1. července 1850 okresní soud v domě čp. 4 vedle radnice a berní úřad přímo ve staré radnici. Městský úřad si dočasně jako své sídlo pronajal prostory v domě čp. 194. Tak se vše ke spokojenosti vyřešilo, přednosta berního úřadu Václav Pechar s kontrolorem Bedřichem Nemašovským mohli zahájit činnost 1. března 1850 a okresní soudce (přednosta) Josef Čížek o čtyři měsíce později. Ve skutečnosti však začali na okresním soudě 1. července úřadovat jen aktuár Jan Wild a kancelista Josef Rejman, pan přednosta se do města dostavil až 16. července. Byl vlídný a Sobotečtí ho brzy zvolili čestným měšťanem. Po zřízení smíšených okresních úřadů byl roku 1855 nahrazen Augustem Reissigem a po úmrtí tohoto roku 1859 Karlem Viererblem. Ten byl v čele úřadu až do jeho zrušení roku 1868. Pak v budově působil až do roku 1949 okresní soud.

Zde se tedy poprvé v roce 1850 setkáváme se jménem Josef Rejman, které takto foneticky česky píše autor *Paměti města Sobotky*, řídící učitel Antonín Vojtěch Sakař (1835-1920). A právě tento kancelista okresního soudu Josef Rejman, který se asi na jaře roku 1850 přistěhoval do Sobotky, je otec budoucího slavného chemika. Psaní jeho jména není ustálené, nacházíme Reiman, Rejman i Raimann, Rajman, Rayman, Raymann, Rayman aj. Ovšem správné křestní jméno je August, Augustin. Josefa mu přidělil pan řídící Sakař. Asi nevěděl přesné křestní jméno, tak použil nejčastější. Nesmíme se na něho zlobit; přišel do Sobotky až roku 1866, kdy zde už Raymanovi nebyli, a *Paměti* tiskl jako přílohu *Věstníku soboteckého* až v letech 1911-1918, kdy mu bylo kolem 80 let.

Kancelista okresního soudu August Raýman se narodil ve Štramberku na Moravě 7. srpna 1819. Jeho otcem byl MUDr. Jan Rajman, lékař v Novém Jičíně, matka Barbora byla rozená Olehlá z Olomouce.

Kancelistova manželka Marie, roz. Königová, byla o osm let mladší, narodila se 18. listopadu 1827 v Průhonicích. Rodina hospodského Karla Königa a jeho manželky Anny, rozené Veselé, se přestěhovala k Turnovu do Hrubého Rohozce čp. 9. Kdy a kde se ti dva mladí poznali a jaké byly jejich životní osudy před rokem 1850, kdy přišli do Sobotky, nevíme. Sňatek uzavřeli v Železném Brodě. Kancelistova činnost v Sobotce asi nebyla společensky výrazná. Do roku 1855 byl titulován kancelista nebo listovní okresního soudu, poté kancelista okresního úřadu. Zemřel zde 18. června 1863 ve věku 44 let na ochrnutí plic a byl 21. června pohřben na nový sobotecký hřbitov pod Humprechtem. O jeho nevýznamném společenském postavení svědčí i skutečnost, že ho zaopatřil a pohřební obřady vedl sobotecký kaplan Josef Škopán, a ne děkan Jan Palánek. Hrob dnes již nelze identifikovat.

Bydliště v Sobotce jsme definitivně určili podle matricečních zápisů. Byl zde údaj, že rodištěm Bohuslava Raýmana je dům čp. 214 nebo čp. 3. Tento druhý údaj se vyskytoval ve vlastivědné literatuře nejčastěji a navíc ho za chemikův rodný dům označil křížkem na pohlednici roku 1990 ing. Jan Raýman z maďarské Pécze, když posílal Ústřednímu archivu ČSAV rodopisné údaje o maďarské větvi rodu.

Jen jako kuriozitu uvádím ještě názor řídícího učitele Františka Hartla, který v Sobotce působil koncem 30. let a roku 1941 psal České akademii věd a umění (ČAVU), že je třeba označit pamětní deskou rodný dům Bohuslava Raýmana na náměstí vedle rodného domu ředitele Zemského archivu Františka Dvorského. Ten se ovšem narodil v domě čp. 133 na západní straně náměstí. Hartlovy nedostatečné znalosti Sobotky způsobily, že na nesprávném domě byla roku 1937 odhalena i pamětní deska spisovatele Josefa Ladislava Turnovského.

Ve skutečnosti nám archivní prameny určují, že Raýmanovi bydleli v Sobotce nejdříve v rohovém domě čp. 193 na severní straně náměstí, potom v letech 1852–1855 v protějším domě čp. 214, kde se narodil i Bohuslav, a od roku 1856 do konce pobytu v Sobotce v domě čp. 3 na jižní straně náměstí.

V Sobotce se manželům Raýmanovým narodilo osm dětí, ovšem tři z nich zemřely ve stáří několika týdnů či měsíců. Přežili Bohuslav, narozený 7. prosince 1852, následoval Jan 22. března 1855, Karel 21. května 1857 a Augusta 24. července 1858. Zemřeli Gustav (29. 6. – 9. 9. 1850), August (16. 5. – 9. 7. 1856) a Friderica (3. 3. – 25. 9. 1860). Marie, narozená v Sobotce 20. července 1862, zemřela jako tříletá 10. dubna 1865 již v Mladé Boleslavi.

Z matrik se dovídáme i jiné zajímavé údaje. Třeba o kmotrech. Prvnímu chlapci šli za kmotry manželka okresního soudce Čížka Karolina a berní Václav Pechar, tedy známí z pracovního okruhu pana kancelisty. U Bohuslava jsou zapsáni babička Barbora (tehdy již vdova po lékaři) a další moravský kmotr (nechali se zastupovat porodní babičkou Karolinou Bakovskou a Janem Brixím, sedlákem z Předměstí čp. 7). Jana nesli ke křtu

matčina příbuzná Marie Königová ze Sychrova a opět Jan Brixí. Augustovým kmotrem byl představený z Dolního Bousova Matěj Horáček a Brixího manželka Anna. Od roku 1857 jsou jako kmotři uváděni již stále Jan a Anna Brixovi, až v roce 1862 je vyměnili jejich nástupci v držení předměstského statku Marie a Josef Brixovi. Porodní babičku Marii Nejedlou vystřídal po prvním dítěti trvale Karolina Bakovská.

Oba starší hoši, možná i Karel, začali v Sobotce chodit do školy, ale písemně to doloženo nemáme, školní archiv zničili v době prusko-rakouské války 1866 prusí vojáci, kteří umístili ve škole lazaret.

V každém případě je jisté, že brzy po otcově smrti v červnu 1863 se vdova s dětmi přestěhovala do Mladé Boleslavi. Důvodem byla nejspíše zamýšlená středoškolská studia chlapců a z toho důvodu nutná předchozí návštěva hlavní školy. Žít přímo v místě studií bylo lacinější. – Závěr života trávil matka s rodinou úspěšného syna od roku 1873 v Praze a na Smíchově; zde zemřela v čp. 586 dne 14. prosince 1889 ve věku 62 let.

Pokračování v příštím čísle....

Karol Bílek
(Zkrácený a upravený text příspěvku, předneseného 13. 10. 2010 na semináři pořádaném v Karolinu.)

DEN CHARITY V SOBOTCE

Dne 21. září 2010 se konal Den Charity v Sobotce v Domě společenských funkcí. Celá akce byla plánována v centru Oblastní Charity Sobotka pod vedením ředitelky Libuše Kollové, která oficiálně uvítala hosty akce. Celou akci bravurně moderoval pan Ing. Pálka. Do Sobotky zavítalo i 14 obyvatel Domova pokojného stáří Libošovice. Přijeli speciálním autobusem pro vozíčkáře. Začátek patřil děvčatům ze ZŠ v Sobotce. Lentilky, jak si říkají, předvedly svoje taneční umění. Všem se velmi líbily.

Úvodní slovo měla pí. ředitelka L. Kollová. Zdůraznila, že hlavním cílem tohoto setkání je představit naše sociální služby široké veřejnosti. Dále pak paní ředitelka vyzdvihla pomoc, kterou nám poskytuje kraj i přilehlé obce. Dále vystoupil pan prezident Litoměřické diecéze P. Józef Szeliga, který poděkoval všem zúčastněným. Starosta Sobotky pan Stanislav Tlášek a pan starosta obce Libošovice Josef Ort vyzdvihli sociální služby sobotecké Charity.

Naši milí hosté mohli navštívit připravené stany. V prvním stanu byly připraveny dokumenty, informační letáky a ročenky, kde si zájemci o sociální služby mohli s pomocí paní Najmanové vybrat tištěné údaje, které je zajímaly. Na obrazovce mohli účastníci této akce vidět sestřih života seniorů v Domově pokojného stáří v Libošovicích i mimo něj. Ve druhém se představil Domov pokojného stáří Libošovice – zastoupený panem vedoucím Ing. Macounem. Rehabilitační pracovnice ukázala všem seniorům v blízkosti pódia rehabilitační pomůcky a zároveň demonstrovala „schodolez“. Dobrovolníkem pro ukázkou se stal prezident P. Józef Szeliga, který si sedl na invalidní vozík a paní Turynová všem ukázala, jak se tímto „schodolezem“ může vystou-

Zahájení Dne Charity: baráčníci, ředitelka OCH Sobotka Libuše Kollová a zástupce ředitelky Ing. Josef Pálka.
foto: Jan Janatka

pat po schodech nahoru, nebo pomalu spustit dolů. Přímo na místě si mohli nechat zájemci zkontrolovat hladinu cukru a krevní tlak od naší vrchní sestry J. Rulcové. Zájem o tyto úkony byl veliký. Pan Mgr. Kutek odpovídal zájemcům na otázky týkající se sociální péče a možnosti příjmu uživatele do DPS Libošovice. S některými si domluvil schůzku, a protože následující den byl také Dnem otevřených dveří, byla návštěva Domova pokojného stáří pro všechny zájemce nasnadě. Ve třetím stanu se prezentovala Charitní pečovatelská služba zastoupená slečnou Hedvikou Bruchovou, DiS. Dále se nám v programu ukázala Vlastenecko-dobročinná obec baráčníků se svými nádhernými kroji. Program pokračoval ukázkou cvičených pejsků pro seniory – Canisterapií, která všechny přítomné velmi zaujala. Orientální tanec a mužoreti z taneční skupiny Artroza sklidili bouřlivý potlesk. Celým dnem nás provázela Příchvojanka.

V široké nabídce voňavých dobrot mohli návštěvníci ochutnat např. medovník, koláč, štrůdl s jablky, preclíky, utopence apod. To vše bylo dílem zaměstnanců OCH Sobotka. Dalším velkým hitem a lákadlem byly jednohubky, které vyrobily naše dobrovolnice pod vedením Blanky Pálkové. Neskutečné variace barev a chutí uchvátily nejednoho mládence. Ovšem kuchařinky z DPS Libošovice se také nenechaly zahanbit. Žloutkové věnečky Marušky Barešové se jen rozplývaly na jazyku a domácí buchty plněné mákem, povídky, tvarohem a jablky jakbysmet. Hladové žaludky zasytila grilovaná klobása a žízeň uhasila svijanská jedenáctka. Občerstvení zajišťovaly paní Kupcová, Vaňková, Bočková a Jandíková.

Jelikož je Charitní pečovatelská služba v Sobotce stále jakýmsi benjamínkem v porovnání s ostatními projekty Oblastní charity Sobotka, zvláště pak ve srovnání s Domovem pokojného stáří v Libošovicích, považovali jsme Den charity za příležitost, jak se ukázat široké ve-

řejnosti a představit jí naše služby, o kterých mnozí ani netušili, že jejich poskytování je v kompetenci pečovatelské služby.

Charitní pečovatelská služba se prezentovala v jednom ze stanů, jehož součástí byla i výtvarná dílna, neboť vedoucí pečovatelské služby je zároveň i ergoterapeutkou v Domově pokojného stáří v Libošovicích, a tak trochu chtěla tento den ozvláštnit kreativní tvorbou, kterou si budou návštěvníci moci sami vyzkoušet. Zvolila proto výrobu ručního papíru, neboť je přesvědčena, že ne každý tuto techniku zná a kdo zná, tak si kvůli tomu nechce dělat doma nepořádek. Jelikož ale byla pro tuto akci vyčle-

něna celá zahrada, neměli s místem problém, a tak hlavně dětské návštěvníci v čele s malými mažoretkami mohli pracovat s papírovou kaší až do pozdního odpoledne, kdy došel materiál. Nejen děti se však zajímají o rukodělné práce, i účastnice z řad baráčníků se například zajímaly o ubrouskovou techniku apod. Součástí stanu byla i výstava výrobků klientů Domova pokojného stáří v Libošovicích, které byly nabídnuty k prodeji. Toho návštěvníci k našemu potěšení hojně využívali.

Samotná prezentace pečovatelské služby se skládala jednak z jednotlivých dokumentů, které popisovaly službu v celém jejím měřítku: od základních kontaktních informací přes její poslání až k ceníku jednotlivých nabízených úkonů, tak i z fotografií z terénu, které pomohly lépe ilustrovat práci našich pečovatelek.

Na celém slavnostním dnu nás nejvíce těšil zájem ze strany veřejnosti i mnoha obyvatel místního domu s pečovatelskou službou, kteří procházeli jednotlivými prezentacemi, tu si nechali změřit tlak, tu získali informace o kompenzačních pomůckách, koupili si na památku nějaký výrobek a zjistili, co musejí udělat proto, aby k nim přišly zkušené pečovatelky provést úklid v domácnosti nebo jim přivezly oběd.

Den charity se podle nás vydařil a přilil více optimizmu a chuti do žil všem charitním pracovníkům, kteří se na něm podíleli. Tak příští rok znovu a ještě lépe. Večer proběhlo grilování, kterým tento den končil.

Ve středu 22. září následoval Den otevřených dveří v Domově pokojného stáří v Libošovicích. Ze Sobotky a blízkého okolí k nám přijelo asi 25 zvědavých návštěvníků. Všichni obdivovali naši zahradu, kapli, jídelnu a kuchyň. Také si prohlédli některé pokoje uživatelů. Počasí nám přálo, celé dva dny byly prozářené sluncem. Den Charity se u nás velmi vydařil.

Zaměstnanci OCH Sobotka

PODZIMNÍ VÝLET SOBOTECKÝCH BARÁČNÍKŮ

Jak velkou výhodou byl vstup Karla Folprechta mezi sobotecké baráčníky se ukázalo při plánování trasy podzimního výletu. Soused Folprecht má několik oblíbených činností, jedna z nich je turistika a cestování. Rád vyráží do přírody objevovat krásy naší vlasti. Za dobrodružstvím a poznáváním „cizího světa“ si zajede s kamarády do sousedních zemí. Využili jsme tedy jeho znalostí, dali na jeho rady a vydali se do Orlických hor.

Bylo krásné sluneční ráno 11. září. Na náměstí už na nás čekal přistavený autobus, za volantem seděl usměvavý Václav Florián. S panem Floriánem jezdíme nejraději. Vždy nás v pořádku doveze na místo určení a během odpočinku nám připraví občerstvení z nápojového minibaru. První zastávkou po hodinové cestě byly Třebachovice pod Orebem. Tam na nás čekala prohlídka památky světového významu, slavný Proboštův Betlém. Velkolepý zámek v Rychnově nad Kněžnou, patřící do majetku šlechtického rodu Kolowratů, nás přivítal na další zastávce naší cesty. Ne nadarmo se zámku přezdívá Malé Hradčany. Prohlídka interiéru zámku byla náročná, ale velmi zajímavá. S Rychnovem n. Kn. jsme se rozloučili a pokračovali dál. Silnice stále stoupala do kopce a za chvíli nás vítaly Orlické hory. Horskou silnicí s častými zatáčkami jsme se dostali až do obce Neratov. Tam už pro nás byl v místní restauraci připraven oběd. Cestou nám pěkně vyhládlo, a tak jsme se na oběd těšili. Jídlo bylo chuťově výborné a bylo ho dostatek.

Po dobrém jídle a malém odpočinku jsme zvládli menší výstup ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie. Toto poutní místo musí svou mohutností a umístěním každého návštěvníka okouzlit. Uvnitř kostela vás upoutá jednoduchá výzdoba oltáře. Nejvíce nás uchvátila prosklená střecha do tvaru kříže. Navíc jsme tento prožitek měli umocněný poslechem zkoušky Pražského sboru na odpolední koncert. V současné době jsou na kostele prováděny opravy. Pod vlivem prožitku, který v nás návštěva chrámu zanechala, jsme se shodli na tom, že toto poutní místo po dokončení oprav znovu navštívíme.

Město Vamberk bylo poslední zastávkou našeho cestování. V Muzeu kraje si přišly na své především tetičky. Mnohá z vystavených kraje by se nám hodila k opravě a ozdobě krojů.

Putování po Orlickoústecku jsme ve zdraví zvládli. Do Sobotky jsme se vrátili po devatenácté hodině. Opět jsme se přesvědčili, jak krásná je naše vlast.

Květa Pažoutová - švandymistrová obce Sobotka

BARÁČNÍCI BYLI U TOHO....

V úterý 21. září probíhal v Sobotce celorepublikový Den Charity. Baráčníci se na této oslavě prezentovali ukázkou krojů a svéráží. Úvodním slovem prezentaci zahájila rychtářka baráčnické obce teta Rulcová. Předváděné kroje pro návštěvníky oslav popsala švandymistrová teta Pažoutová.

Ukázky činnosti pracovníků Charity a Domova pokoj-

ného stáří, kulturní program a volná zábava při poslechu hudby Příchvojanky byly velmi příjemným zážitkem, který byl dokreslen jedním z nejkrásnějších slunečních dnů babího léta.

Květa Pažoutová

KONEC NESMYSLŮM O ŠOLCOVĚ STATKU!

V článku „Ohlédnutí za Šrámkovou Sobotkou“, uveřejněném v letošním ZŠS č.4, zazněla zdánlivě nevinná věta: „Je zásluhou občanského sdružení Přátel Šolcova statku (OS PŠS), že udržují nejen budovu, ale i tradice a úroveň, které k festivalu neodmyslitelně patří“. Čtenářům tohoto listu budu asi připadat malicherný, ale tímto prohlášením ve mně, který statek vlastním, přetekl pohár hořkosti. Nemine totiž měsíc, abych se o svém domě nedočel podobné nesmysly. Tak třeba Hradecký deník před časem napsal, že přátelé statku udržují jeho dobrý stav a navíc se (ve zcela zrenovované budově!!!) snaží o rekonstrukci. Nejmenovaná advokátní kancelář zase na svém webu pojala nedávnou obnovu statku takto: „Historická roubenka v blízkosti centra Sobotky učarovala návštěvníkům festivalu natolik, že založili občanské sdružení za její záchranu“ (Chce se mi dodat: „A je to! Vaši Pat a Mat“.) Loni ve Splavu o sobě dvě členky sdružení prohlásily, že za majitele v průběhu oprav komunikovaly s úřady (Poněvadž o stavebnictví nemají potuchy a projekt nespátily ani koutkem oka, poslal bych je za sebe na úřad, leda kdyby mě postihlo těžké pomínutí smyslů). Konečně v samotných stanovách OS PŠS se píše, že podmínkou pro zachování kulturních památek pro budoucnost je „široká spolupráce“. A právě posledně uvedená fráze je jádrem všech nepřetržitě publikovaných nepravd.

Troufnu si tvrdit, že „široká spolupráce“, již nelze chápat jinak než jako kolektivní péči, je tou nejspolehlivější cestou k devastaci nejen stavebních památek, ale nemovitostí obecně. V každém z nás je totiž hluboce zakořeněno, aby se nejlépe postaral o majetek vlastní, o poznání vlažněji o společný a vůbec nejhůř o cizí. Proto Šolcův statek opakovaně chátral v obdobích, kdy o něj namísto patřičně zainteresovaného jednotlivce pečovala – ať již jakákoli – společnost; proto také v éře socialismu na budovách vedle sebe visívaly cedulky „Dům je ve společné péči kolektivu nájemníků“ a „Pozor, padá omítka!“. Jistě, existují příklady stejně tak vzácné jako zářné, kdy se seje parta iniciativních brigádníků a společně zvelebí vybraný objekt. Sám jsem byl svědkem jednoho takového zázraku. To když nedlouho před revolucí r. 1989 svolal organizačně nadaný a manuálně zručný farář Josef Kajnek v Lázních Bělohrad skupinu schopných dobrovolníků z řad dělníků místní továrny Narex a ti pak pod jeho vedením kvalifikovaně rekonstruovali místní kostel. Nezdržovali se přitom zakládáním žádného občanského sdružení, prostě po směně popadli brašny s náradím a šli svému duchovnímu pastýři vypomoci v řemeslech, kterým se vyučili a která bravurně zvládali.

Na Šolcově statku se nic takového nestalo a stát nemohlo už proto, že spolek jeho přátel řemeslným umem či aspoň praktičností rozhodně neoplývá. Dům byl roku 2005, kdy jsem ho převzal, natolik zchátralý, že tu již neexistovalo jiné řešení než okamžitý vysoce profesionální zásah s pomocí špičkových specialistů i techniky. K němu skutečně došlo, když generální opravu r. 2006 zahájila firma Durango. Celá renovace pak proběhla výlučně v režii majitelů, kteří ji zorganizovali, financovali (s 10% příspěvím státu) a doposud splácejí.

Také o následnou údržbu objektu se stará vlastník, neboť se lze i v tomto ohledu domnívat, že to jinak nejde. Nemůžeme totiž očekávat, že by jakýsi kolektiv v objektu, který mu nepatří, trvale a zodpovědně prohlížel každý kout a v zárodku odstraňoval všechny závady, které se tu vyskytnou a nejednou hrozí havárií.

Opravdu nechci, aby můj příspěvek vyzněl jako projev neúcty k občanskému sdružení Přátelé Šolcova statku. Oceňuji, že byli jedněmi z těch, kteří mi v průběhu oprav obětavě vypomohli se stěhováním a úklidem. Vážím si jejich nasazení při organizování drtivě většiny výstav se vším, co k nim patří – vernisážemi, kulturními pořady, pohoštěním.

Nebyl bych to já, kdybych si na samý závěr přesto nerýpnul. Ve stanovách sdružení straší ještě jedno tvrzení s vysokým stupněm intelektuální nesmělosti. Píše se tu, že podmínkou pro zachování památek budoucím generacím je krom šora zmíněné „široké spolupráce“ také „hluboké pochopení kulturních tradic“. S trochou nadsázky k tomu s oblibou dodávám : „Úkoly, spojené s péčí o Šolcův statek, jsme si se sdružením jeho přátel rozdělili napůl. Já se starám o dům a sdružení hluboce chápe kulturní tradice“

Jan Samšínák, majitel Šolcova statku

SOBOTEČTÍ OCHOTNÍCI

Tradice ochotnického divadla je v Sobotce opravdu stará. První písemné zprávy o provozování náboženských her jsou již z období třicetileté války. Významné posláním měli „herci z libosti“ v době národního obrození, kdy pomáhali obnovování a upevňování českého národního povědomí. U nás se hrávalo na hospodských jevištích už od 20. let 19. století. V roce 1849 pak začíná více než stoletá téměř nepřetržitá éra soboteckého ochotnického divadla, v němž se uplatnili studenti, ale i měšťané všech vrstev. Hrály se i divadelní hry místních autorů (F. V. Jeřábek, J. N. Dvorský, J. L. Turnovský, L. Novák, F. Šrámek, K. Smrž, Fr. V. Ort, J. Barkman, A. Kafka).

Poslední slavné období soboteckých ochotníků vrcholilo přibližně před 50 lety. Žije ještě mnoho pamětníků z řad diváků i přímých aktérů Raisova – Kafkova **Skleníku**, Jiráskovy **Lucerny**, dětské pohádky **O Slunečniku**, **Měsíčníku** a **Větrníku** atd. Napište nám své vzpomínky, půjčte nám fotografie. A samozřejmě rádi otiskneme i různé vzpomínky na ochotnické tradice v Libošovicích, na Mladějově, v Příchovji a dalších obcích. Tak pozor: Začínáme vzpomínkou paní Milušky

Burešové, legendy soboteckých ochotníků 2. poloviny 20. století.

MILUŠKA BUREŠOVÁ

„Se jménem Karla Václava Raise se mi vždy vybaví jeho dvě díla, která svým způsobem poznamenala dva úseky mého života. Je to jeho Poslední léto, které jsem do nekonečna četla tak mezi dvanáctým a patnáctým rokem a jehož obsah se mi tehdy moc líbil. A potom je to Skleník, povídka, která v jevištní úpravě MUDr. Aloise Kafky obohatila můj ochotnický divadelní život.“

Měla jsem velkou radost, když si mě upravovatel a režisér díla v jedné osobě MUDr. Kafka vybral za představitelku hlavní role – „paní pojezdňá“. Je to krásná postava mladé novomanželky, která se svým mužem přijde do maloměstských poměrů, kde její rodinné štěstí velmi kalí „ohromný nedostatek“: do výbavy mladé domácnosti si nepřinesla skleník, parádní kus nábytku každého bytu, což je v místních poměrech neodpustitelný přečin.

Hra, kterou sobotečtí ochotníci nastudovali, byla půvabná, ale velmi náročná. Byla báječně obsazena. Nikdy nezapomenu na milou starostlivou maminku „pana pojezdňá“, kterou hrála paní Marie Samšínáková s takovou mateřskou něhou, že její láska k synovi vyzařovala z celé její bytosti. A na postavy manželských dvojic maloměstské honorace, zvláště na paní Ivanku Broučkovou a pana Antonína Jandu. I o zkouškách jsem se těšila, až k nám „pojezdňám“ přijdou „doktorovi“ na návštěvu. Nikdy totiž nebylo předem jisté, co si pan Janda přidá nebo co vynechá a jak trefně mu za to paní Broučková přihraje.

Mého muže – „pojezdňá“ – hrál Václav Fiedler. V jedné scéně, kdy mu předložím oběd, se ptá, co že to mají dobrého. Dodnes znám větu, kterou jsem mu odpovídala: „To jsou knedlíky s hrušicemi, to naše mamí vykoumala.“ Tato věta se totiž stala často užívanou v naší rodině. Kdykoliv máme k obědu ovocné knedlíky – ať s jakýmkoliv ovocem – najde se u stolu vždy někdo, kdo tuto památnou „skleníkovou“ větu pronese.

Při vzpomínce na Skleník nelze psát hodnocení jednotlivých herců. Všichni tvořili své role s obrovskou chutí, ať byly velké nebo malé. Režisér dokázal stmelit značný počet lidí ve výbornou partu, která se snažila o dobrý výsledek. O náročnosti inscenace svědčí třeba fakt, že jsem měla celkem asi osmnáct výstupů a asi deset převleků. Na jeden z nich jsem měla čas pouze asi třicet vteřin. Dal se zvládnout jen tak, že jsem měla na sobě dvojce šaty, a když k němu došlo, tak se v zákulisí vrchní šaty rychle spustily na zem a na scénu hned vyšla úplně jiná „paní pojezdňá“ ...“

Poznámka redakce: Děkujeme první dámě sobotecké divadelní scény tohoto období za její vzpomínku a zároveň jí blahopřejeme spolu se „zbytkem“ soboteckých i okolních ochotníků k jejím nedávným osmdesátinám. A těšíme se na další vzpomínky!

-KB-

KULTURNÍ KALENDÁŘ

Nejstarší letopočet zářijového a říjnového kulturního kalendáře nám připomíná, že 25. 9. 1600 se narodila matka stavebníka zámku Humprecht, česká vlastenka, paní **Zuzana Černínová z Harasova**. – 16. 10. 1830 zemřel výborný přírodovědec, kostecký lesní **Václav Sikeš**. 22. 10. 1870 se narodil sobotecký soudce **Josef Truhlář**, pozdější starosta Československé obce sokolské. 1. 10. 1890 se narodil autor Vlastivědy Jičínska prof. **František Šalda**. 14. 10. 1890 zemřel spisovatel a novinář **Josef Václav Frič**. Ve svých Pamětech vzpomíná obsáhle na svůj studentský pobyt v Sobotce. Z výročí roku 1900 připomínáme narození soboteckého učitele a vlastivědného spisovatele **Václava Frýby** (28. 9.) a filmového režiséra, autora šrámkovských filmů **Václava Kršky** (7. 10.), ale i úmrtí soboteckého básníka a učitele **Viléma Peči** (7. 10.). Před sto lety se narodili profesor Vysoké školy zemědělské z Rovně **František Landovský** (22. 9.), velký přítel Sobotecka, spisovatel **Adolf Branald** (4. 10.) a partyzánský velitel z konce 2. světové války **Ivan Karlovič Nelipovič** (10. 10.). V Jičíně zemřel 7. 9. 1940 oblíbený lékař, sobotecký rodák **Jan Horna**. 26. 10. 1960 zemřel sobotecký stavitel **Jaroslav Hortlík**. 22. 9. 1970 zemřel malíř našeho kraje **Jan Špála**. 17. 9. 1980 zemřel sobotecký lékař, malíř a kulturní pracovník **Alois Kafka**. Před 10 lety, 3. 9. 2000, zemřel sobotecký chalupář, dramatik **Oldřich Daněk**.

-KB-

PODZIMNÍ JUBILEA

Nejdříve bychom měli asi připomenout tři jubilea ještě srpnová, která tu dosud připomenuta nebyla. Dne 8. srpna oslavil 65. narozeniny kytarista **Štěpán Rak**. Známe ho zejména z pořadů, které dělá s Alfredem Strejčkem. Ten máchovský jsme mohli slyšet letos u nás Sobotce, další v nedalekých Vokšicích. A 24. srpna 1885 se narodil **Václav Špála**, malíř, s jehož dílem jsme se v Sobotce sešli už mnohokrát. Naši předkové se tu s ním vidali i osobně. Špálova busta od sochaře Vladimíra Preclíka je před budovou radnice. Škoda, že už několik let není na našem hřbitově původní cihlový hrob jeho rodičů. Dne 10. srpna 1915 se narodil **Vojtěch Cinybulk**, jehož výstava byla před lety v Šolcově statku. Exlibris dělal i pro dr. Samšiňáka a další přátele, s nimiž se v Sobotce setkáváme.

Před deseti lety, 3. září 2000 zemřel dramatik a prozaik **Oldřich Daněk**, sobotecký „chalupář“, jehož hrob je na našem hřbitově. O pět let dříve zemřeli dva sympatičtí spisovatelé, s nimiž jsme se setkali při festivalové Sobotce – **František Nepil** (+ 8. září 1995) a **Miroslav Hanuš** (+ 26. září 1995). – Na 14. říjen připadají nedozíté 90. narozeniny malíře a tvůrce kreslených filmů **Josefa Kábrta**, rodáka z Lomnice nad Popelkou. I ten tu s námi často pobýval, vyprávěl i kreslil, dětem zejména svého známého večerníkovského „kluka z plakátu“. Jeho syn **Petr**, který se vzorně stará o otcův odkaz, oslaví 8. listopadu své 65. narozeniny. Přejeme mu hodně sil i do jeho práce výtvarné. – Stejný ročník (1945) jako on je i básník **Jiří Žáček** (nar. 6.11.) a herečka **Hanička Maciuchová** (nar. 29.11.), s nimiž jsme se v Sobotce

viděli mnohokrát, a také literární vědec a spisovatel **Vladimír Macura** (nar. 7.11.), bohužel předčasně zesnulý, který tu před lety přednášel. – Dvousté výročí narození **Karla Hynka Máchy** (16.11. 1810) bylo už připomenuto, jeho současník, miletínský rodák **Karel Jaromír Erben** zemřel před 140 lety (21. listopadu 1870). Hlavní díla obou – Máj a Kytice – zůstávají i přes tu časovou vzdálenost díly v české literatuře nejvýznamnějšími i neznámějšími.

Pozn.: O vztahu Erbena k Máchovi svědčí úryvek ze vzpomínky dcery Máchova přítele Eduarda Hindla Boženy: Při jedné návštěvě své u tehdejšího archiváře města Prahy zmínil se otec můj o Máchovi a Erben tehdy prohlásil Máchu za velmi výstředního člověka. To rmoutilo otce mého velice, neboť Erben, vyjádřiv se takto o Máchovi, nemohl jinak soudit ani o otci mém, poněvadž otec a Mácha smýšlením úzce byli spřízněni. I nešel již otec k Erbenovi a stranil se nyní ještě více veškerých styků se svými dřívějšími kolegy.

K tomu můžeme dodat, že Erben svým baladickým Záhořovým ložem snad chtěl „soutěžit“ s Máchovým Májem, rp. ukázat, jak si zpracování podobného námětu představuje on.

Aleš Feters

DO SOBOTECKÉ KNIHOVNIČKY

Josef Jindra – Hana Runčíková: Zvonice, zvon a kostel v Oseku. Od Ještěda k Troskám. Vlastivědný sborník Českého ráje a Podještědí, 16, 2009, č. 4, s. 276-284; 17, 2010, č. 1, s. 8-22, č. 2, s. 103-113, 17 barevných fotografií na obálkách a v přílohách.

Obsáhla studie velkého milovníka Sobotecka ing. Josefa Jindry a mladé kopidlenské historičky Hany Runčíkové skutečně důkladně zmapovala dějiny i současný stav vzácných památek Sobotecka: oseckého kostela a tamní roubené zvonice. Zvláštní pozornost věnovali autoři za pomoci kampanoložky Zdeňky Nečesané oseckým zvonům, ale nezapomněli ani na další vnitřní vybavení kostelíčku – na oltář, varhany, hodiny atd. Využili snad veškerou regionální vlastivědnou literaturu, konzultovali své závěry s řadou odborníků (ing. Karel Kuča), studovali archivní prameny, místní kroniku, porovnávali zjištěné údaje s památkami z okolí. Studie je doprovázena množstvím černobílých i barevných fotografií (autoři studie, František Grafek a další) a několika reprodukcemi archiválií, plánek a nákrešů. Vznikla tak příkladná vlastivědná práce; jen některé detaily snad bude možno ještě v budoucnu zpřesnit a doplnit. Škoda ale, že mezi barevnými přílohami chybí akvarel oseckého kostela od Karla Vika, který spolu se Šrámkovou básní Zvon otvíral Vikovu *Materídoušku*. Naopak nečekaným hodnotným doplňkem této práce je příspěvek Zdeňky Nečesané *Pražský zvonář Baltazar Hoffman jako autor zvonu v Neprivěci u Sobotky*, který přináší OJKT 17, 2010, č. 2, s. 114-120 (s 5 barevnými fotografiemi v příloze).

Jiří Holub: Vzpouza strašidel. Praha, Nakladatelství XYZ, 2010, 128 s. S hezkými ilustracemi Luďka Bárty

vyšla knížka bývalého humprechtského kastelána, určená dětským čtenářům. Její četbou se však pobaví i dospělí. Příběh je situován na zámek Červená Lhota; šesti- ce tamních středověkých strašidel napraví komisiho byrokrata provádějícího kontrolu a zabráni odvolání svého přítele – zámeckého kastelána. Dílko je napsáno svěžím současným jazykem, napínavý děj má spád a čtenáři se k němu jistě budou vracet. A my budeme dou- fat, že autor napíše i zajímavý příběh odehrávající se na Humprechti.

-KB-

MÁCHOVA PUTOVÁNÍ ČESKÝM RÁJEM

Když v poslední době slyším a čtu, že se někteří „poutníci“ vydávají po stopách Máchových tu na Bezděz, tu do Krkonoš, trochu se usmívám tomu, že „ujdou denně až 25 km“. Mácha chodil denně obvykle dvojnásobnou vzdálenost. A i kdyby šli doslova v jeho šlépějích, šli by přece krajinou jinou. Za těch 180 let se totiž změnila dost podstatně. V roce 1833, kdy šel do Krkonoš, nejen že nebyla žádná železnice, ale i cesty byly jiné. I ty, co jdou stejnou trasou, se podstatně změnily. Změnila se sídliště – vsi i města, stejné asi nebyly ani louky, pole a lesy, mnohý vrchol tehdy nebyl zales- něn.

Naším krajem Mácha procházel vícekrát a hodně tu kreslil. V Klášteře Hradiště nad Jizerou byl patrně už v roce 1832 (pravděpodobná datace kresby). Tam byl hospodářským správcem otec jeho přítele Hindla. Z roku 1833, kdy (právě s přítelem Hindlem) vykonal „krkonošskou pout“, je více kreseb: Valečov a Zvířetice kreslil asi při druhé cestě na Bezděz v červenci 1833, Zvířetice ovšem možná až při cestě do Krkonoš (asi 22.8. 1833). „Boleslav Mladý“ si nakreslil asi 22. srpna 1833, dále Kumburk a Bradlec (asi 24.8.), Pecku (asi 26.8., dvakrát), „Panorama Krkonoš“ (asi 27. nebo 28.8. 1833). (Krkonoše navštívil ještě v srpnu 1836, tedy v posledním roce života, ale o této cestě víme jen od Josefa Václava Justina Michla /Drašara/. Zaznamenal ji ve vůbec prvním životopise KHM v „literатурním léto- pise“ vydaném v roce 1839.) Kost si Mácha kreslil prav- děpodobně při druhé cestě na Bezděz v červenci 1833 (jsou zachované tři kresby). Takže do Krkonoš zřejmě kolem Kosti a přes Sobotku nešel. (Humprecht u Máchy nikde zmíněn není.) Dvě (nedochované) kresby Trosek mohly vzniknout buď v roce 1833, nebo při toulkách po Mladoboleslavsku v roce 1835. Mladoboleslavskem prošel totiž nejen cestou do Krkonoš v roce 1833, ale navštívil je i v následujících dvou letech. To si zřejmě nakreslil i Valdštejn (dochovaná kolorovaná kresba asi z r. 1835 nebo 1836). O Velikonocích 1835 navštívil v Libuni P. Antonína Marka.

„Pout' krkonošskou“ od 20. srpna patrně do 6. září 1833 máme relativně přesně datovanou a také „zmapovanou“. Víme, že před cestou prostudoval knihu lékaře a zeměpisce J. K. E. Hosera Das Riesengebirge. Trasu si pečlivě naplánoval, alespoň její první část. Prv- ní den, v úterý 20. srpna měl vyjít ve 4 hodiny ráno, přes Libeň, Prosek a Dáblice došel do Mělníka, kde se chtěl zdržet do poledne, odtud jít na Kokořín, „v jehožto

sklepích nám bude přenocovati“. Druhý den plánoval vyjít opět ve 4 hodiny „oudolím Svatovojtěšským“ na Housku, odtud na Bezděz, tam pobýt do tří hodin. „Z Bezdězu po silnici do mladého Boleslavu; - tam náš druhý nocleh.“ Ve skutečnosti se, jak víme, zdržel a přenocoval na Bezdězu. Na čtvrtek naplánoval mj. Mi- chalovice a Zvířetice. Přes Mladou Boleslav zřejmě šel, protože do zápisníku si boleslavský hrad pečlivě nakres- lil. V Klášteře u Mnichova Hradiště se k němu patrně přidal přítel Hindl. Na pátek 23. plánoval navštívit Vale- čov, „odsud' přes Kněžmosti do Kosti; zde zůstaneme do jedenácti hodin, odtud' na Trosky, zde do 4 hodin, pak na Hrubou Skálu. Zde zůstaneme přes noc.“ Jak vyplý- vá z pozdější korespondence, nocovali asi na sobotu v Jičíně. (Příteli Hindlovi psal v červnu 1836: „Pamatujete se na naši cestu do Jičína, na onu noc v Jičíně? při kořalce...“) V sobotu (24.8.) chtěl (podle plánu) „ráno zpátky přes Trosky do Jičína“, pak navští- vit Veliš. To takto nerealizoval, pravděpodobně však navštívil Kartouzu (tj. někdejší kartuziánský klášter ve Valdčích, kde už tehdy byla věznice) a zřejmě i Bradlec a Kumburk. V Zápisníku najdeme poznámku: *Bradlec. Juristův spád. Kumburk. Z poznámky o juristově „spádu“ někteří usuzují, že s nimi šel ještě někdo třetí, což není vyloučeno. Tím juristou, který upadl, mohl však být sám Mácha. A nabízejí se i vysvětlení jiná. V jiné poznámce (nedatované, která zahrnuje asi dva dny) jsou za sebou mj. „Tábor, Zebín, Valdický kartouz, a dále Oudolí před Radkyní, před ní cesta napravo k Bělohradu, vlevo k Pecce. Blíž rozcestí kamenný kříž. ... Pecka. Kamenný most, ve bráně zdvihačí...“* Mezi těmito místy je Radim, která byla ještě v plánu sobot- ním. Tam byli už patrně na noc ze soboty na neděli u přítele Jana Beneše. V neděli 25. srpna patrně dál nešli, ale užívali si tamního posvícení, bylo tam prý opravdu veselo. (To zaznamenala Hindlova dcera z pozdějšího otcova vyprávění.) Přítel Beneš byl už v té době vážně nemocen, s Máchou necestoval. (Zemřel 16. ledna 1834, o Velikonocích toho roku byl Mácha v Radimi u jeho hrobu.) Původní nedělní plán – Třebihošť a Dvůr Králo- vé – se patrně o den posunul, další plán už buď nebyl vypracován, nebo se nedochoval. Lze předpokládat, že z Radimi šli přes Novou Paku na Pecku, jejíž kresba je v zápisníku. Dál šel asi do Třebihoště, kde žil spolužák z filozofie Josef Petera. Přenocovali prý na jejich zahra- dě, byla údajně velmi teplá noc. V úterý 27. srpna s nimi Petera šel asi kus cesty, těžko přes Miletín, tam se podle svědectví spolužáka Jana Květoslava Lhoty u něj stavili při zpáteční cestě asi 3. září, ale asi ani ne přes Dvůr Králové. Možná přes Zvičinu s krásným pohledem na hory, na Hostinné a dále na Silberstein („*Bruštejn*“ – Břecštejn, dnes známý jako Hrádeček, pod nímž je Hav- lovo stavení). V Zápisníku je nakreslen. Do údolí Úpy sešli zřejmě někde u Mladých Buků a dál šli podle Úpy, pak asi podle Malé Úpy na dnešní Pomezní boudy a odtud na Sněžku přes Černou kupu – Svorovou horu, jak doporučoval Hoserův průvodce. V době Máchovy návštěvy Krkonoš chodívalo do hor (podle Hosera) ko- lem dvou tisíc letních návštěvníků. Na Sněžce byl jedi- ný objekt, a to kaple sv. Vavřince, vybudovaná v letech 1665-1681, která však už od roku 1824 sloužila jako turistická útulna a hostinec. Zda tam Mácha přenocoval, nevíme, o kouzlu pozorování východu slunce ze Sněžky

se ani náznakem nezmiňuje. Klášter s mnichy na Sněžce z Pouti krkonošské ponechme Máchovu romantickému snu.

Kudy a jak se vracel z Krkonoš, to nevíme. Podle záznamu „hradů spařených“ soudíme, že navštívil Adršpach, podle Lhotova dopisu Miletín, při zpáteční cestě si ovšem také nakreslil Kunětickou horu, což je cestování opravdu málo logické. Přes Český ráj zřejmě nešel. Do Prahy se snad vrátil onoho 6. září, jak je naznačeno i v jeho Marinice.

Přes naše znalosti, které vycházejí zejména z jeho deníků, zůstává kolem Máchy a jeho díla stále mnoho otazníků; a snad je to i dobře.

Aleš Fetter

PODĚKOVÁNÍ "Litografii s vyobrazením Města Písku daruje Šrámkovu domu v Sobotce (s odkazem na písecká studia Fráni Šrámka) k uctění 20. výročí úmrtí Drahomíry Bílkové-Kyzivátové (1909-1990), spoluzakladatelky a dlouholeté spoluorganizátorky festivalu Šrámkova Sobotka rodina Bílkova.

Karol Bílek, Radko Bílek, Draga Voláková, Ilja Bílek (+) Sobotka, září 2010" -red-

OPRAVA ZŠŠ 4/2010, str.17, levý sloupec, poslední řádek / pravý sloupec, první řádek:

Místo názvu publikace *99 pořadů* má být správně *99 významných osobností rozhlasu: čeští tvůrci slovesných pořadů*. -red-

ROZVRH HODIN TJ SOKOL SOBOTKA

Oddíly sokolské všestrannosti

Pondělí

17.00 – 18.00	Mladší + starší žákyně
17.30 – 18.30	Věrná garda
18.30 – 19.30	Dorostenky + ženy
19.30 – 20.30	Jumping

Úterý

07.00 – 19.00	Prostor pro prodeje
---------------	---------------------

Středa

07.00 – 19.00	Prostor pro prodeje
17.00 – 19.00	Dorostenci + muži – florbal

Čtvrtek

16.00 – 17.00	Rodiče + děti
17.00 – 19.00	Dorostenci + muži - florbal
18.00 – 19.00	Harm. gymnastika s prvky zdravotního tělocviku
19.00 – 20.00	Dorostenky + ženy

Pátek

17.00 – 19.00	Dorostenci + muži – florbal
---------------	-----------------------------

Neděle

17.00 – 19.00	Dorostenci + muži – florbal
---------------	-----------------------------

ŠKOLNÍ STŘÍPKY

1. ZÁŘÍ V PRVNÍCH TŘÍDÁCH

V letošním školním roce usedlo na naší škole do lavic v prvních třídách 38 prvňáčků. Žáčky, kteří přicházeli v doprovodu svých rodičů i prarodičů, přivítaly paní učitelky Miroslava Drbohlavová a Alena Slavíková.

Ve vyzdobených třídách na prvňáčky čekaly lavice s připravenými školními pomůckami, učebnicemi a pracovními sešity.

Zahájení školní docházky mělo letos vskutku slavnostní ráz. Každý prvňáček byl „odekorován“ pěknou šerpou. Pozdravit prvňáčky přišel i starosta města Stanislav Tlášek, ředitelka školy Alena Čelišová a zástupkyně ředitelky školy Jana Knapová. S paní ředitelkou si děti s chutí zaspívaly.

V obou prvních třídách panovala příjemná a pohodová atmosféra. Děti odcházely ze školy s úsměvem na tváři a většina se již těšila na další školní den.

Přejeme všem našim prvňáčkům hodně úspěchů i radosti ze školní práce!

Mgr. Alena Slavíková

Vítání letošních prvňáčků.

LITERÁRNĚ DĚJEPISNÁ EXKURZE

Dne 9. září 2010 jsme s naší třídou 6. A jeli na exkurzi. Doprovázely nás paní učitelky Pipková a Knapová. Vyjeli jsme ráno. Bylo sychravé počasí, všude mlha. Dojeli jsme do Jičína. Zde jsme v prostorách zámku zhlédli výstavu zaměřenou na pohádku Fimfárum. Byly zde vystaveny loutky z tohoto oblíbeného filmu. Pak jsme se přesunuli do vedlejší obřadní síně, kde právě probíhala tradiční prodejní výstava dětských knížek z nakladatelství Albatros. Měli zde moc pěkné knihy. Pak jsme vylezli do mírného deště a prohlédli jsme si stánky na náměstí. Poté celá třída nastoupila do autobusu a hurá do Ostroměře. Zde jsme navštívili muzeum spisovatele Eduarda Štorcha, malíře Karla Zemana a loutkáře Matěje Kopeckého. Všechny zmiňované osobnosti jsou rodáci z Ostroměře. Paní průvodkyně nám dala výklad - byla to pamětnice, která pamatovala pana

Štorcha jako učitele, když byla ještě dítě. Byly tam vystaveny všelijaké písemnosti, výstřižky z novin, dobový nábytek i rodné listy. Po prohlédnutí tohoto malého muzea jsme jeli do Konecchlumí. Jelo se do prudkého kopce až ke kostelu sv. Petra a Pavla. Mnozí by se ptali, čím je tento kostel zajímavý. V pěkně zrekonstruovaném kostele z roku 1726 je na stěnách vystavena Křížová cesta od akademického malíře Vladimíra Komárka. Tuto moderní křížovou cestu namaloval čtyři měsíce před svou smrtí. Obrazů bylo 14 a popisovaly život Ježíše. Původně se mělo jít i k mohyle Viléma Konecchlumského z Konecchlumí. Byl jedním z pánů popravených na Staroměstském náměstí. To se bohužel z důvodu nepříznivého počasí nekonalo - snad někdy příště. Ale i tak se výlet vydařil.

Jiří Resl, 6. A

REKORDNÍ POHÁDKOVÉ LEPORELO

Část pohádkového leporela.

Ve čtvrtek 10. června se sešli žáci 1. stupně v atriu školy. Důvodem krátkého společného setkání bylo slavnostní zakončení celoročního školního projektu „Čtu. Čteš? Čtěme!“

Cílem projektu bylo prohloubit zájem dětí o četbu beletrie, utváření pozitivního vztahu dítěte ke knize, podpora čtenářské gramotnosti a také zvyšování

připravenosti žáků pro celoživotní vzdělávání.

Náplň tohoto projektu byla opravdu pestrá. Děti se do jednotlivých činností zapojily s chutí a elánem. Spolupracovaly nejen v rámci třídy, ale i s ostatními ročníky.

Velmi působivé a milé bylo například vánoční setkání dětí 1. stupně u stroměčku s knížkami Josefa Lady. Dozvěděly se něco z autorova života, prohlédly si výstavku jeho knih a ilustrací, zaposlouchaly se do předčítaných úryvků.

Společným závěrečným „dílkem“ tohoto projektu bylo vytvoření **rekordního pohádkového leporela**, do něhož přispěl opravdu každý z žáků. O tom, že se věc opravdu podařila, svědčila i úctyhodná **délka leporela - 45m 29cm!**

Velmi důležitá byla i podpora projektu ze strany rodičů. Přínosem bylo jistě i společné domácí čtení a společný čas strávený s knížkami.

Alena Slavíková

DĚJEPISNÁ EXKURZE DO CENTRA EXPERIMENTÁLNÍ ARCHEOLOGIE VE VŠESTARECH A STÁTNÍ VĚDECKÉ KNIHOVNY V HRADCI KRÁLOVÉ

Letošní dějepisné exkurze zahájila 20. září 6. třída návštěvou Centra experimentální archeologie ve Všestarech a prohlídkou Státní vědecké knihovny v Hradci Králové. Vyrázili jsme brzy, a tak jsme už v půl deváté stáli v areálu pravěké vesnice. Ten obsahuje rekonstrukce objektů, které tvořily svět pravěkého člověka: pohřebiště s mohylami, žárové popelnicové pohřebiště a řadové hroby. Sídliště tvoří polozemnice a sloupový dům, dále rondel, studna a dílny. Ty jsme si samozřejmě vyzkoušeli – sekali jsme dřevo pravěkou sekyrou, snažili se obdělávat pole pouze za použití pravěkých nástrojů, zkoušeli tkát apod. Pak jsme zhlédli krátký film, který zachycoval budování celého areálu a doplňoval informace o již zmíněných činnostech.

Další část našeho putování nás přenesla z pravěku přímo do 21. století. Naším cílem byla moderní budova Státní vědecké knihovny. Na vlastní oči jsme se zde přesvědčili, že knihovna není jen o půjčování knih – je to místo, kde se můžeme posadit, přečíst si knížku či časopis, zjistit si informace na internetu, studovat nebo jen posedět s přáteli a vstřebávat atmosféru této nevšední budovy. Ta je svým pojetím a zvolenými technologiemi unikátní, ale na první dojem vyvolává její betonová tvář u někoho negativní emoce. Dokonale však tlumí ruch ulice. Malá kulatá okna uvnitř navozují pocity domáckého prostředí, prosklené stěny naopak dodávají budově noblesu. Majestátně působí centrální schodiště, kolem kterého se točí veškeré dění v knihovně. Zdejší knihovna je opravdu klenotem 21. století. Pokud budete mít někdy při svých toulkách po Hradci čas, určitě sem zajděte!

Mgr. Pavla Kozáková

JEZDECKÝ KLUB SOBOTKA

POD HUMPRECHTEM SE OPĚT SEŠLI MILOVNÍCI UŠLECHTILÝCH KONÍ

V sobotu 25. září uspořádal Jezdecký klub Sobotka na kolbišti pod Humprechtem své letošní třetí závody. Nepatřily však parkurovým koním, ale byly to závody vozatajské. Soutěže proběhly pod patronací Ing. Josefa Tábořského, náměstka hejtmána Královéhradeckého kraje, jemuž byla také udělena výsada poblahopřát některým vítězným osádkám. Na programu byly čtyři soutěže. Tou první byla soutěž pro dvojspřeží pony, kdy se na startu sešlo osm spřežení takřka ze všech koutů ČR.

Nejobsazenější soutěž patřila jednospreží velkých koní, kde se sešlo 16 soutěžících. Ačkoliv byla vypsána jako amatérská, přesto drtivá většina soutěžících byli ostřílení profesionálové – medailisté z mistrovství ČR i dva reprezentanti z mistrovství světa v jednospreží. Samotná soutěž ukázala divákům opravdový adrenalin, kdy jezdci vydávali ze sebe maximum jak na mistrov-

ství světa. Za mohutného povzbuzování četného publika zvítězil nakonec domácí Pavel Matouš s klisnou Delisa před druhou Petrou Duškovou z blízkých Robous. Třetí skončil Libor Kurka ze Stáje 3K Poděbrady. Razantní i riskantní jízdu předvedl i celkově čtvrtý Jan Minarčík, který byl také nejvzdálenějším účastníkem celého dne, kdy přicestoval až ze severní Moravy – z Nového Jičína.

Celá soutěž měla, jak se shodli pořadatelé i diváci, vynikající úroveň. Určitou pihou na kráse bylo poněkud nevhodné chování jedinců při propagaci určité politické strany a jejího lídra. Ale to v závanu větru a jedné deštivé přeháňky odvál čas.

Oldřich Houška

PODĚKOVÁNÍ

Třetí závody v letošním roce jsou za námi a já bych jménem JK Sobotka na tomto místě ráda poděkovala všem, kteří nás podpořili a pomohli nám s jejich přípravou.

Na prvním místě děkujeme Městu Sobotka v čele s panem starostou S. Tláškem a místostarostou J. Šolcem. Dále soboteckým hasičům za kropení povrchu kolbiště.

Samoobsluže A. Houžvičkové, i U Baudysů, Uzenářství pana Dvořáka, L. Havránkovi a Restauraci Na Syrovandě za vynikající občerstvení, P. Veigrtovi a V. Havířovi a jejich ASM s.r.o. za technické a elektrotechnické služby.

Dále lékařkám M. Červinkové a A. Bursové za lékařský dozor, veterinářům J. Buchtíkovi a J. Šlemendovi za veterinární služby. Poděkování patří též panu Zubovi z Bechova.

V neposlední řadě děkujeme paní A. Šepsové, J. Brixové, B. Janatkové a H. Koldové za jejich pomoc a spolupráci.

Samozejmě náš velký dík patří i všem sponzorům, podle kterých byly pojmenovány jednotlivé soutěže, které se letos uskutečnily.

Určitě jsem na někoho zapomněla, a tak děkuji i dalším nejmenovaným, kteří nám jakkoliv pomohli.

Za JK Sobotka Alena Brixí

Vítězný Pavel Matouš a Jarmila Ječná ze Sobotky při vozatajských závodech.

SPOLEČENSKÁ OZNÁMENÍ

UZAVŘENÉ SŇATKY

- 19. 06. 2010 zámek Humprecht**
Kolda Jiří, Sobotka
Hořická Olga, Praha
- 26. 06. 2010 zámek Humprecht**
Pospíšil Jan, Sobotka
Bradnová Bohumila, Sobotka
- 03. 07. 2010 obřadní síň Sobotka**
Pleskač Jaroslav, Spyšova
Vlachová Martina, Spyšova
- 23. 07. 2010 hrad Kost**
Suržin Peter, Spišská Nová Ves
Markovičová Jana, Libošovice
- 06. 08. 2010 obřadní síň Sobotka**
Šiller Alexandr, Sobotka
Tyšerová Dana, Sobotka
- 07. 08. 2010 kostel sv. Maří Magdaleny Sobotka**
Takáč Igor, Trebišov
Macounová Eva, Sobotka
- 27. 08. 2010 obřadní síň Sobotka**
Kovář Jaroslav, Samšina
Kupcová Lenka, Lavice
- 28. 08. 2010 hrad Kost**
Kučera Lukáš, Libošovice
Šulcová Adéla, Holín
- 03. 09. 2010 obřadní síň Sobotka**
Petrík Adam, Markvartice
Marešová Alena, Markvartice
- 04. 09. 2010 zámek Humprecht**
Konečný Ondřej, Sobotka
Zapletalová Petra, Sobotka
- 04. 09. 2010 zámek Humprecht**
Rulc Petr, Sobotka
Tobiášová Kateřina, Jičín
- 04. 09. 2010 zámek Humprecht**
Svoboda Aleš, Sobotka
Tlášková Iva, Sobotka
- 11. 09. 2010 zámek Humprecht**
Šouta Roman, Sobotka
Riegerová Pavlína, Sobotka

Pozn. redakce: Z důvodu úspory místa v tomto čísle ZŠS byly zařazeny jen sňatky občanů ze Sobotky a blízkého okolí.

JUBILEA

občanů, kteří oslavili 80, 85, 90 a více let, mají trvalý pobyt v Sobotce a připojených obcích a vyjádřili písemný souhlas se zveřejněním svého životního jubilea ve Zpravodaji Šrámkovy Sobotky.

Srpnovým jubilantem s datem narození 17. 8. 1930 je pan **Rudolf Jandík** ze Sobotky. Do města přišel společně s manželkou a třemi dětmi z rovinné oblasti Kolína. Zde se jim postupně narodily ještě další dvě děti. Pan Jandík působil nejprve jako vedoucí v továrně ISOL v Sobotce. Později nastoupil do funkce tajemníka Městského národního výboru v Sobotce, kde zůstal až do důchodového věku. V rodině Jandíkových považují za

největší dar života děti, a tak se rodinné společenství během času rozrostlo o partnery vlastních dětí, o 10 vnoučat a 1 pravnouče. Když se tak prý někdy všichni sejdou, je jich opravdu hodně...

19. 8. oslavil osmdesátiny další sobotecký občan, pan **Miroslav Mencl**. Své vyprávění začal tím, že je vlastně již čtvrtou generací, která v Sobotce soukromě hospodařila. To už je dnes samozřejmě trochu jinak. Pan Mencl již dávno nehospodaří. Z minulého období zbyly jen vzpomínky a život šel dál. S manželkou vychovali dvě děti; syna a dceru. Syn si postavil rodinný domek hned vedle a dcera je zatím doma. Pan Mencl zavzpomínal také na uplynulý společenský život v Sobotce. V mládí byly místní organizace velmi aktivní, doba byla méně uspěchaná a hlavně dnešní osmdesátníci byli také mladší.

O měsíc později, 17. září, vzpomínala své životní jubileum paní **Miluška Burešová** ze Sobotky. Osmdesátiny oslavovala průběžně tak, jak přicházeli gratulanti a bylo jich opravdu dost. Do Sobotky se dostala z obce Studenec vlastně díky ochotnickému divadlu a jedné menší dopravní kolizi. Místní ji potom určitě také vnímali jako švadlenu, která mnohým dlouhá léta šila i přešivala, vždy s noblesou. S manželem vychovali dvě dcery, které dnes žijí mimo Sobotku, ale na rodné město určitě nezapomínají. Paní Burešová nechtěla, aby se psalo příliš, tak jen trochu...

Oslavencům hezké další dny jejich života přeje za všechny

Jaroslava Vraná

K SEDMDESÁTINÁM RADKA BÍLKA

Dne 12. října oslavil sedmdesátiny sobotecký rodák a absolvent sobotecké školy Radko Bílek. Vystudoval při zaměstnání novinářství na knihovnické škole v Brně, kde maturoval v roce 1969. Při studiích vystřídal několik zaměstnání, nejdéle v pardubickém divadle a v Muzeu východních Čech v Hradci Králové, kde pracoval jako restaurátor. Zároveň psal do Pochodně, Nového Hradecka aj. V Sobotce se zapojoval do kulturního dění v Osvětové besedě, na ochotnickém divadle, kolem Šrámkovy Sobotky, přispíval do našeho časopisu atd.

V srpnových dnech roku 1968 se podílel na výrobě a distribuci protiokupačních tiskovin, a není proto divu, že zaměstnání v muzeu musel opustit. Naštěstí jeho manželka Valéria je dětská lékařka, takže se rodina odstěhovala do Vlašimi, kde dostali zaměstnání i byt. Radko pak působil mj. jako střediskový kulturní pracovník v Čechticích. Při této práci využíval svých přátelských styků s mnoha umělci, zvláště malíři; k jeho nejlepším přátelům patří básník Jiří Žáček. V Čechticích organizoval výstavy, přednášky, divadelní představení, psal literární scénáře i texty do výstavních katalogů či edic uměleckého přednesu a hlavně se dobře seznámil s dějinami Podblanicka.

Když potom překonal i vážné zdravotní potíže, stal se z něho, jak přátelé tvrdí, největší český blaníkolog. Spoustu dní trávil v nejrůznějších pražských, benešovských a dalších archivech, muzeích a knihovnách, seznámil se s vlastivědnými pracovníky a kronikáři

v širokém okolí, začal přispívat do časopisu Pod Bláníkem i do jiných vlastivědných sborníků – a napsal rovněž řadu knih. Kromě prvotiny – dětské divadelní hry *O chytrém ovčákovi* (1977) jsou všechny věnovány kulturním dějinám tohoto kraje. Připomeňme alespoň *Blaník ve 20. století* (1998), *Tajemní blaníční rytíři* (2001), *Blanické literární zajímavosti* (2002), *O Blaníku a jeho rytířích v beletrii* (2004), *Blaník a svatý Václav v sochařství* (2005). Časopisecky se věnuje také poutním místům, kramářským písním aj.

Přejeme Radkovi hodně zdraví a spokojenosti do příštích let a těšíme se na jeho další díla.

L. K.

OPUSTILI NÁS NAVŽDY

srpen

Dne 13. srpna zemřela ve věku 80 let paní Jiřina Bahenská, rozená Koťátková, ze Sobotky. Dne 25. srpna zemřel ve věku 80 let pan Oldřich Knob ze Sobotky. Dne 28. srpna zemřel ve věku nedožitých 62 let Ing. Jaroslav Maštálko z Mladějova. Dne 31. srpna zemřela ve věku 85 let paní Marie Kolnerová z Kdanic - Matice.

září

Dne 3. září zemřel v požehnaném věku 99 let pan Václav Nejedlý z Oseka.

říjen

Dne 2. října zemřela ve věku 50 let paní Marcela Ulrychová ze Sobotky.

VZPOMÍNKY

Dne 7. 9. 2010 uplynuly 2 roky od úmrtí pana **Jaroslava Hanuše** z Lavic. S vděčností a láskou vzpomínají a za tichou vzpomínku děkují manželka, dcera s rodinou, Jiřina, Eva, Vláda s rodinami.

Letošního 2. září jsme s dojetím vzpomínali 100. výročí narození našeho otce, soboteckého pekařského mistra a zasloužilého člena soboteckého hasičského sboru, pana **Václava Kyncla**. Kdo jste ho znali, věnujte prosím tichou vzpomínku.

Dcery Ludmila a Věra se svými rodinami.

PODĚKOVÁNÍ

Vyjadřuji srdečné poděkování šrámkovcům – organizátorům a účastníkům 54. Šrámkovy Sobotky, kolegům z Ústavu pro českou literaturu AV ČR a také všem mým českým přátelům a známým za mravní podporu a soustrast s předčasnou smrtí mého syna Alexandra Budagova.

Ludmila Budagova

*Zpravodaj Šrámkovy Sobotky vydává
MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO SOBOTKA
nám. Míru 3, 507 43 Sobotka, tel. 493 571 618
e-mail: mks@sobotka.cz, www.sobotka.cz*

*Odpovědný redaktor a grafická úprava: Jan Janátka
Redakční rada: K. Bílek, P. Havlová, M. Jalovecký, M. Sekerová, L. Vejclová. Tiskne RK TISK Jičín.
ISSN 12 12—7906 MK ČR E 11 563
Uzávěrka dalšího čísla 30. 11. 2010*